

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Előfizetési árak:

Hét napra 4 ft.
 Fél évre 18 ft.
 Negyed évre 12 ft.

Szerkesztői iroda és kiadói hivatal, —
 hova a leg szelvények megrendeléseket
 küldenek, ugyazt a hirtelre és a
 minden felajánlásokat, természetesen
 a helybeli ir. felkérés lak.

Bérmintion levélnek csak ímért közöl
 sül fogadtanak el.
 A kértatok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal.
 Minden példánydíjmentes egy előfizet-
 tőnek, mint hirdetői díjak.
Vitéz Mihály penztárnokhoz
 Köszönettel (postai helyben) felkérés.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasznos polit-er egyezési hír-
 detésnél 5 kr., többesnél 4 kr.

Torjelölés hirdetések töltéséről hely-
 talán, kedvesebb feltételek alatt or-
 szosított.

Minden egyes felkérés után kineve-
 telték 30 kr.

A nyilat-terben minden három hasznos
 garand-er díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések meg-
 szabásánál, 20%, nyi kedvezmény-
 ben részesülnek.

Nyiregyháza, aug. 2.

A miről ezuttal beszélni fogunk, tárgyát illetőleg nem új, s igazságát számtalanszor hallhatta a t. közönség bizonyítani. De hát miről is akarunk beszélni? Kérdezhetné a lapok közönsége. Feléjük meg a talán csak gondolatban feltett kérdésre, röviden és határozottan: a m a g y a r o s ó d á s r ó l. Ezen felelet egy másik kérdés szülője lehetne, melyet szintén a t. közönség, mint bíró és kritikus tehet fel azon szomorú csoportnak, — melynek neve író (már t. i. olyan a mien) foglalkozása még a kanikula forró napjaiban is a mások mulattatása, ha chezt, vagy az olvasók untatása, ha eléggé vigyázatlanok mindenféle firkát végig olvassák. Melyik ezen kérdés? Körülbelül ez: mit keres most a „Szabolcs“ hasábjain a m a g y a r o s ó d á s kérdése? — Bizony óhajtanók, ha ezen kérdés valahára már azok közé tartoznék, a melyekre a német sógor mély bölcsességű grüндlichkeitjának tárházából előhúzott ezen feyyverrel adja a választ: ein überwunderer Standpunkte. Csak hogy épen azért vagyunk magyarok, hogy ily meghaladó álláspontjaink specialiter ne legyenek, lévén a mi egész állapotunk majd minden tekintetben meghaladott. Tehát mit is akarunk a m a g y a r o s ó d á s s a l? Szabadon reflexióink pozitív tények siralmas lénczolatához kapcsolunk, s a bizonyítékból mutatt meg az okszerűség logikai eredményeit.

Nyiregyháza értelmes, derék magyar homokbuckás város. Magyarának mondjuk, mert nem Németországban, hanem Árpád hazájában fekszik. Igaz, hogy van tót lakossága is és pedig jelentékeny számmal, azonban ez a tótság részint együtt érez a magyarral, részint tud is magyarul s magát bizonyára tótul is magyarul valija. Hát német lakossága van-e Nyiregyháznak? Elenyészőleg csekély, vagy semmi. Lássunk már most az itteni állapotokat, melyek nem az idevaló lakos előtt tűnnek fel, hanem inkább egy olyan ember szemét szúrják, a ki másutt lakván, betekint ide, természetesen nem úgy, mint Bolond Istók Debreczenben.

Valamely város izléséről, társadalmi életéről, nemzeti gazdálkodás módjáról nem legutolsó helyen hivatják tanuskodni annak nyilvános mulatóhelyei, tehát vendéglői stb. Nyissunk be, úgy gondolatban egy Spree melletti vendéglőbe, bár az első viz- roham roppant erővel vetette is tova, de midőn a víz erje lohadni kezdett, roppant erővel fesztette a földnek 3 öl hosszúságú nehéz dorongját, így a tutaj megállott, haragosan zugvára rajta keresztül a megtört hullámok.

TARCZA.

Egy család története.

(Regényes korrajz.)

II-ik kötet.

II. Rész.

„Az életmentők.”

(Folytatás.)

Az ár mindegyre emelkedett, nem telt bele két óra, az egész falu víz alatt állott. 7 halmoska volt csak, a hol a falu lakossága meghuzatta magát. Ide menekült a ki és a mi menekülhetett, lévén együtt: ember, igavonó állat, fejős tehen, lo, sertés, kutya és macska csendes békességben.

Elemér tutaját elsodorta az ár az apjától. Ellenállhatan erővel ragadta egy darabig, minden erőlködés haszalan volt, vitte egyenesen ki a Kraszna folyásánál; ott a mély víz, kívül a falun nem is kormányozhatták már keresetlen járműveket, egészen a vaksorsra bízták magukat, majd csak czélt érnek valahol. — Mindössze 4-en voltak rajta.

A Tornay uram járműve azonban meg-

lőbe a jó remény dus hársai alatt. Porosz németiség üti meg füleinket, s ha nem tudtuk volna ezzel már tudnók, miképp azon országban vagyunk, melyben a gut-ot juttal szokás mondani. Természetesen alkalmazkodunk, s ha tudunk, mi is úgy beszélünk.

Most mint de Sage sánta ördöge, repüljünk vissza Nyiregyházára. Lépjünk be a Hársfa vendéglőbe, mit tapasztalunk? Német kérdéssel fogad a pincér, akár mintha Csaszlauba volnánk. Ha tótul beszélne, ennek volna helyzetserű jogosultsága. (?) de németül, ez vagy malitia, vagy butaság, mindenesetben pedig határozott megvetése a magyar, mint praeponderáló állameszmének. De ez csak a kezdet. — Újnyiati. A másik asztalnál izraelita atyúfiak tanácskoznak, az usance buza minemiségről, de hogyan? Gott über die Welt, Schiller és Göthe egyszerre megfordulnának sirjaikban, hallván egy olyan nyelvet, mely németnek nem német ugyan, hanem annyival inkább zsidó. (? Szerk.) Ugyane tüneménytel lehet találkozni egyéb helyeken, p. o. a czukrárszobában, a köztereken stb. Vajon mit akarnak a mi tisztelt izraelita atyúfiak ezen swindlerozás által elérni? A német cultur sprachét akarják-e terjeszteni, vagy inkább bi akarják vele csufolni a németet, avagy azt akarják demonstrálni, mennyire nem tudnak németül, s mennyire nem törődnek a magyar társadalommal? — Valószínűleg mindezt egyszerre bebizonyítják s pedig a leghatározottabá impertinenciáival.

Valahára ez fajta botrányos tüneményeknek végét kell törni szakasztani. Úrak, nem vagyunk Germániában, ez itt Magyarország s ennek a nemzetnek, mely itt hazát alapított, a nyelve: magyar. Minden nép, mely a nemzet nevére méltó, bir nyelvvel, melyen gondolatát, érzéseit ki-terjeszteni képes, melynek használata által saját nemzeti egységét mutatja meg, s ez nálunk a magyar nyelv, ennek kell a szerint uralkodnia az állam, egy világ, társadalom, család minden körében.

Legyünk különben arról is meggyőződve, hogy e hazra oly csodálatos mozaik, mely ha széttörnék, darabjaiból minden lehetne, csak épen német nem. Mit akarnak hát némelyek azzal a germanizáló mániájukkal?

Nyiregyháza derék polgársága pedig ébredjen erejének, önbecszeretének kellő tudatára, s követelje meg azt, hogy

vele a maga nyelvén beszéljenek, s városában ne a ghetto virnyogása adja meg a bon-tont, hanem az igazi magyar műveltség. A mostani állapotok arra mutatnak, hogy még nem merjük magyarságunkat érvényesíteni, vagy nem beszéljük stb. S mindkét esetben van mit szégyenlenni.

Kun Pál.

KÖZÜCYEK.

Darvinismus és keresztényiség.

Közi: Horváth József.

A leszármazás tan.

(Folytatás.)

Tegyük félre most a teremtésnek okmány-szerűleg hű történetre való gondolatot, és vegyük az egészét vallásos költészet gyánadt, akkor sokkal elismertebb viszonyba lépünk a bibliai előadással. Mily magasztos is az ezen szempontból tekintve! mily tisztán van benne kifejezve a vallásos érzelm, mely a szent-írányvet oly változathatlan örökbecsűvé teszi. A világ elől istennek hat napi egymásután következő munkája, s az ő minden szava által úgy, mint azt ma is minden reggel ismételve látjuk. Viradat előtt felhazunk valamely magas hegy csúcsára, s letekintünk a vidékre, szemünk még nem képesek az egyes alakok megkülönböztetni, a köd előb-odább lebeg a vizek felett, összeköve az eget és földet egy megkülönböztethetetlen egésszé. De nem sokára virad. Keleten felderül az ég s az arany szim sz határ képez és ég félt között, majd felsimerjük oda fent a vizet és szárazt, s a fényly víz felett kiemelkedik a zöld föld. Már nevedékek a világosság, egyszerre feltűnik a nap a láthatár felett, sugarai mindenütt életet gerjesztenek, a halak játszódnak a kék habokban, az erdő madarai fel- emelik dalaikat, a barnok felébrednek és táplálékot keresnek, végre kilép az ember az ő hajlékából, üdvözli az új világosságot, hátat mond annak, kiáltal a mindenség ily dicsekvő felé, és meggy napj munkájára estvéiglen.

Igy sorakoznak a kép vonásai egy egységes egésszé, senki sem ismerheti félre azoknak szépségét, és ha nem volna botorság a világ reggel ezen költői rajzát a tudomány szempontjából mérlegelni, mondhatnánk, hogy ezen rajz helyesebb, mint bármely más régi munda. Mert eltekintve a hat teremtési napról, melynek helyére a tudomány megmérhetetlen időközöket tesz, meg kell ismerni, hogy az egymásután következő teremtési mezők képe, kitünően hű. A tökéletlenből a tökéletsebbé való átmenet, az egész különböző funkcióinak felvolvasása által, mint az az ég és föld, a száraz és víz elválásában feltűnik, bizonyval megfelel a mai fogalmaknak. Helyes továbbá a sorrend, melyben az élőlények fel-

lépnek, — növények, víziállatok, madarak, emlősök és végre az ember. Igen is az egész leszármazási tant belehetne illeszteni a biblia kép keretébe, ha a különböző tényeket nem egymás után és egymás mellett, hanem egymás által és egymással származtatjuk le. Azonban, mint már kifejtettük, nincs szükség ilyetén eljárásra, mivel az egész előadás becsébe nem tudományos, hanem vallásos érdekre van fektetve. Ez a világ eredetét istenne vív vissza, és annak különböző jelenségeiben az ő magas gondolatainak kitárulását látja, és ezen fel fogás mind megmarad a vallásban, bár mily eltérőleg rajzoltassék is a leszármazás. Hogy pedig a bibliai tudósait ilyen költői és vallásos értelemben kell venni, arra már a szót sem kell vesztegetni. Körülbelül száz év előtt már Herder korában közönségesen el volt ez ismerve. Fajdalom! azóta a vak orthodoxia uralma a bibliai tudományok legzebb eredményeit szétrépte és lerontotta, s a vallás nagy hátrányára a közönség tudatából kitörölve.

Ha már kitűnik az, hogy a teremtésnek bibliai előadása, költői jellemű fogva nem számítható azon sorok közé, melyek a kereszténységnek szükségépp össze vannak kötve, legkevésbé pedig azokhoz, melyek legfelsőbb lényegére tartoznak; következék, hogy teljesen szabadságunkban áll ezen pontban a teremtés tudományokat követni, feltéve, hogy a vallásos alapozat sérletlen maradjon. Erre nézve pedig a leszármazást nem ad okot aggodalomra. Mint a földnek most népítő fajok előadása feletti teoria, a kereszténység által éy oly készségű üdvözöltek, mint bár mely más korábbi. Valóban ha ezen tan utolsó és még eddig tudományilag legvitathatóbb részlete, t. i. az embernek az állatországok ki- származása ellenmondhatatlanul bebizonyítatnak, s nem tudnánk, hogy keresztényen szempontból mit vessünk ellene. Gnyos szomszédosba jövünk az által azon állattal, melyek nem vége felé keletelnek, félig nevetésségszerű érzelmek közt, — de a hívőkkel együtt, istennek minden utat tiszták, és az ő műveit ismerni, tanulni, azok egyszerű igazságában, reá nézve mindenkor nyereség. Sot talán még többet is mondhatunk, s állithatjuk, hogy a leszármazástan fokonként tökéletesen világ-telel, mint az eddig elismert teoria, mely épen az öllenek irányt követte. Már mielőtt a teremtésnek természetudományi előterjesztése közöndomásra jutott volna, keresztényen gondolköz tisztán vallásos feltétből indula ki, egészen hasonlóan terjesztették elő. Röthe R. p. o. az ő etikájában a teremtésnek folytonosan fokozott organisáló tevékenységét oly módon rajzolja, hogy az élőlények felmenő sorozata, mint azt a természetvizsgálók össze állítják, ezen speculációhoz csak a konkrét képet szolgáltatja. Nem kell-e hát ezzel a leg-egyszerűbb elmének is kibékülni! Bizonyára! mintha az egész teremtésséghez intéztett volna ama szózat: „Legyetek tökéletesek, mint atyátok a mennyben tökéletes.” csakugyan sürg-orong minden szakadatlan versenyben,

„Siessetek! siessetek! Ha van bennetek könyörület! Kiáltott rájuk ismét a lelkész.

„Majd bizony! Feleit végre nagy hegy-
 kén egy kancsi bunyik arczu ember, — bolondok vagyunk, hogy életünknek kokczkizassuk, meneküljünk a hogy tud.” S azzal nagy lassan közelített a tutaj felé.

A lelkész tudta már kikkel van dolga! E gazemberek az általános vést felhasználták arra, hogy a hol mit lehet raboljanak; nem szölgött nekik többet, hanem kigondolta, hogy mit cselszékiz.

A tutaj közt, mely egy kutagshoz volt erősitve és a szomszédhoz sör közt valami 4 ölnyi táv volt. Jó távul közvetlen a házak mellett eresztették csendesen csolnokjait, ár mentében a jómadarak. Mialatt a kétségbe-
 esett anyia tulzágta kétségbeesett segélykiáltásaival a rohanó ár bömbölését, kezeit fordítva.

A lelkész épen azon pillanaton, midőn a halászköz a tutaj irányában voltak, hirtelen ragadt fel egy csákyát, (melynek végre erős költél volt a naszádhoz kötve, hogy ha ki lett hajtvia, ismét vissza lehessen vonni, vagy annak segélyével a naszádot oda vonszolni, a hova kivette fel.) s roppant erővel dobta azt a csolnok oldalába, úgy, hogy hegyes vége empözsen keresztül ütötte a csolnok oldalát kampója pedig beleakadt a rántó evező nyel-
 lőbe. Reades körülmények között is csak ne-

ket hagyta, biztatván őket, hogy még ok várhatnak, nem sokára visszatér, csak ezeket helyezze el.

Alig telt bele másfél óra, már anyai lett felszedve a szerencsétlenek közül, hogy többet meg nem birt a tutaj. S még mindig lett volna igen sok megmenteni való, különösen egy utca kanyarulatánál a szegleten egy elől már összeomlott ház padlásáról könyörgött, rimádkodott egy anya két gyermekével. Az épületnek már hirtülja is imbolygott, majdnem az ereszig ért már a víz, a falról tábla nagy-
 ságu vakolatok hullottak alá.

A lelkész kiáltott társainak: „mentsük meg őket!” a nagy teher miatt nehezen kormányozható naszádot azonban már háromszor sodorta el a hirtől a rohanó ár és még sem valának képesek a házfédélbe akasztani horgaikat.

Midőn negyedszer is visszatele nyomták a naszádot, a másik utcaból előtűnt egy kényelmes csónok; 4 halász ült benne, a falu sörpécéke, mind látközt, s rosiz hírbén álló emberek.

„Ide ide!” kiáltott a lelkész, „mentsétek meg e szegény asszonyt és gyermekét!”
 A halászköz azonban nem nagy kedvet mutatott közölelőb jönni, s nagy csendesen ereszkedtek felele a vizen. A csolnokban mindenféle tárgyak voltak összehányva, ládák, ruhadarabok s egyéb értékes tárgyak.

hozky tollából. Amak idejében mi is megfogunk róla emlékezni a „Bereg” tudósítása nyomán.

* **K. Kmetty István** a „Sz. és B. Közlöny” lapvezető előzetes felhívást bocsátott ki „SZABOLCSMEGYE ÉVKÖNYVE” című statisztikát, történeti és szépirodalmi munkára az 1874-ik évről. E vállalat bizonyosan nagy hiányt pótol: s midőn a buzgóterek-vezető szép jövőt kívánunk: egyszerűsmeredőnk az a közönség figyelmébe. Előzetési ára a 10-12 nagy 8-od rért iver terjedő évkönyvnek csak 1 forint. Hosszas ismertetés helyett, álljon itt röviden az évkönyv tartalmának beosztása, mely teljes tájékozásul szolgál a megindított vállalat ismeretéhez. . . . I. Előszó. II. 1875-ik év története. III. Közügyek (fontosabb megváltoztatásai és községi határozatok; országgyűlési képviselők; királyi, megyei és községi tisztviselők s azok beosztása; közigazgatási és törvénykezési ügydarabok kimutatása sat.) IV. Közművelődés (egyházak, köz- és magánintézetek; kislédevelés; színház; jótékonyági egyesületek; alapítványok; tudományos s más humanisztikus egyesületek; múzeumok; postai; táviratüzem; könyvtárak; levelezések; könyvkereskedések, sajtó; irodalom; tanárak; mérnökök; ügyvédek sat.) V. Közgazdaság (a megye kiterjedése; művelés s azonkívül álló területek; évi terményátalány; nagyobb gazdaságok; gépek; gazdasági tenyésztés s más állatok; gyümölcstermelés; faanyagok; erdők; közmunka; adóügy; gazdasági egyesületek; biztosító társulatok s azok működése sat.) VI. Ipar és kereskedelem (egyesületek; egyes iparágak s azok fűzői; kereskedés; iparműgyárok; vas, kő- és vízi utak; gyárak; bányák sat.) VII. Közegészség (orvosok; gyógyszerészek; bábák; fürdők; kórházak; járványok sat.) VIII. Népeségi hullámzás (születések; meghaltak; házasságok; elváltak; a népesség száma, nem, kor, műveltség, foglalkozás és vallás szerint stb.) IX. Erkölcsei élet (bünygi statisztika; törvénytelen házasságok és gyermekek; öngyilkossági esetek; koldusok sat.) X. Szépirodalmi csarnok (korélet- és jellemrajzok a megye történetéből.) lme, ezekből kitűnik, mily hízogot akar ez évkönyv betölteni s mily fontos irodalmi ágat kíván meghonosítani és kifejteni hazánkban.

— **Palánszky Csapó Ida** asszony növekedését illetőleg, eleve értesítjük a t. közönséget, miszerint növekedésében a legközelebbi tanfolyamra, mely szept. 1-én veszi kezdetét, két nevelőnő fog alkalmazni, kiknek egyike Székely Karolin a budai állami képezésben nyerte kiképezését, a másik pedig Fehértudt kisasszony a bajor királyi nyumburgber nevelőképezéséből való, mindkettő kitűnő bizonyítványokkal ellátott tanerő. Ezen és a volt tanerő felhasználásával az V. osztály is megnyitottatik. A dijak az I. és II. osztályban minden kötelező tantárgy beolérésével, a hová tartozók a rajz, ének és tornászati is havonként 4 frta, a III. osztályban 5 frta, a két felsőbb osztályban 6 frta vannak szabva. Jó lelkesemrelettel ajánljuk e kitűnő szervezett növekedést a szülők és érdeklettek figyelmébe.

(—) **Fürdői idylek.** Hogyan mutatnak nagyságot a fürdőben? Nem mutatunk, hanem áznak és fázunk. Igaz-e, hogy a szűri fürdőben egy rablóbuda kifosztotta a vendégeket? Igaz, azzal a különbséggel, hogy rabló csak egy volt, vendégek csak néhányat fosztott ki, s tulajdonképen az sem rabló volt, hanem csak — birbicses. Ugyan miért van mostandóan ilyen infamias rosz idő? Nem látod azt a hosszú fehér kalapot, meg azt a szakmalkapót? Ezekre haragudt meg az öreg Vihar-látó uram s azért küldi reánk a szelet és esőt! Micsoda betegség ellen használ leginkább az itteni ásványviz? Valószínűleg az ambitio és pófoskedés ellen! Akkor ennek kellene a legnépesebb fürdőnek lennie.

— **A szabolcs megyei** takarékpénztár-egylet 1875 évi július havi forgalom kimutatása. Bevétel. 1875. június 28-ról áthozott készpénz 3,182.49 kr., betét 31,267.03 kr., visszafizetési váltók 166,808 frt., leszámították kamat 6,490.36 kr., kamat bélyegdíj 53.89 kr., bélyeg 65.61 kr., könyveskedő díj 2.80 kr., kéredelmi kamat 382.77 kr., hazai pénzintézet, elhely. tőke visszafizetés 8,198.65 kr., összesen 216,451.60 kr. Kiadás, visszafizetett betét

31,833.16 kr., folyó kamat 2.14 kr., váltókra 162,327 kr., tisztifizetés 366.65 kr., költségek 321.19 kr., napibiztos díj 54 frt., osztalék 53 frt., jótékonycélt adományok az 1875-ik év számlájára 100 frt., igazgatósági tisztelődíj 158.33 kr., visszatérített kamat bélyegdíj 30.74 kr., pénztár-maradvány 1875. július 31-én 21,205.39 kr., összesen 217,451.60 kr. Nagy-Kálló, 1875. július 31-én. Mészáros Elek főkönyvezető. Kátay Károly m. k. 2-od könyvezető.

(—) **Örömmel** értesülünk, hogy a Harmadik Nagy-Kálló felé vivő út a rég óhajtott javításban némileg részesült, a mennyiben az ott gyakori mészesség és magasság egyvel ismét szaporodnak. . . . az voltaképen lesz egy városunk, hol nem kell küzködnünk télen a sártengerrel és nyáron a homok-sivataggal. Csatlódnak, a köhalmoz a Tokajtól kiinduló országut tovább építése végett hordatott a nevezett helyekre.

(—) **Néha a zivatar is** hasznos. Az egyház tornyát letörte a múlt hónap tómboly vihar. Nagy kár, mondák némelyek. Sőt inkább haszon, felett rá valaki, mert a tornyot különben is le akarták bontani s a lebontásért nagy forintot kért a mestereknél.

y. **Figyelmeztetnek** azon tisztelt polgártársakat, kik a nyiregyházi polgári olvasó-egylet tagjai és tagsági díjukat még le nem fizették, miszerint a folyó évre úgy az első, valamint már a második díjreleletet is alórtának. vagy az illető pénzszedőnek teljes készséggel polgári kötelességöknek tartásá felzett. Nyiregyháza, augusztus 5-én 1875. P a z á r I s t v á n, óly, egyetlen pénztárnok.

sz. **Vasárnap és hétfőn** nagyserűi természetű előadásokat fog rendezni városunkban W. D r i n g tanár. Az aradi lapok nagy elismeréssel szólnak az előadásokról, az ottani elismerő elégetlen volt a közönség befogadására. Az érdekes műsorozat hirdetésai rovatunkban olvasható, he összevetjük ezt a lapok tudósításával, he kell látnunk, hogy oly élvezetes esték lennének ezek, minőket városunk közönsége alig élvezett. Különösen alkalmas levén a Rozenzeveg-féle szinkor a gépezetek felállítására.

— **Vasárnap, azaz július 25-ikén** a ny-báthori választókerület „közjogi ellenzéke” értekezletet tartott. Ez értekezleten a községekben összegyűjtött „vesztergetési adatok” olvastattak fel, s vétettek jegyzőkönyvbe, mintegy 14 darab számmal; jellemző egy bizonylat a Besenyődi, hol a községi főbíró azzal ment magát, hogy nem egy, hanem 300 főt vett fel vesztegetésre, sic! Az adatok Kölcsey László ügyvéd, s közjogi ellenzéki jegyzővel vannak, míg a kérvény elkészül, s rendeltetés helyére küldetik. — Horog.

* **Az „Uj idők”** című hetilap (dívat-tárczával) 29-ik száma következő válogatott s érdekes tartalommal jelent meg: „Quinet Edgár” „Uj szellem” című munkájából, Pokorny Jenőtől; „Egy ábránd beteg” (eredeti költemény) Kiss Józseftől; „A nótk titka” (eredeti elbeszélés), Abonyi Lajostól; „Eget, melyet a pap hisz . . .” (Heine költemény). Ancutól; „Hitelkerék, mint házasság-szerzők” (Sacher-Masoch elbeszélése); „A boldog ara” (Kollari A. rajza), Havry Lajos; „Az én Kari sógorom” (társzahumoreszk) Kazaly Imrétől; „A cimbalomról”, Szabadi-Franc Ignációl; „Két verskötelet”, Reiczky Gyula; „Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek”. — A borítékon: divattárcsazenetek, vidéki élet, Hymen, sakalján, betűretvény (hármaz jutalom a megfejtő előfizetők számára), a szerkesztő nyílt válszai, vegyesek. E csinos s kedvelt hetilapra, melyet Benedek Aladár szerkeszt, folyóvált ifjúsághoz, negyedévre 2 frt 50 kr, s félévre 5 frttal. Félévi előfizetők egy érdekes (s 1 frt értékű könyvet is kapnak.) Kiadói és szerkesztői hivatala Budapest Kristóff 2. szám. II. emelet. 10. ajtó.

* **A franklin Társulat** kiadásban újabb megjelentek: „A Történelmi Könyv.ár” 11. és 12. füzete: **Hosók és hóidők**, vagy Mohamed

utódi. Irta Áldor Imre. — **Medici Lőrinc**, vagy egy köztársaság aranykora. Irta Áldor Imre. Egy-egy kötet ára 40 kr — lly az említett vállalatok jó keletve van, ez főleg Áldornak köszönhető, mint a ki a legszárabb történeti dolgokat is érdekesen, vonzó tudja előadni, soha sem tévesztően szem elől a célját, a nép és ifjúság ismeretnek gyarapítását, melyet a kiadó-társulat a Tört. Könyvt. megindításával maga elé tűzött. — A tengeri nyulak tenyésztése. Irta Grubicy Géza. Előszóval ellátta Korziczka László. A „Falusi Könyvtár” 17-ik füzete. Ára 50 kr. Korziczka előszóval a munka ajánlása végett közöljük a következőket: Valamely új, hasznos ígérő termelési ág felkarolása, habár első tekintetre kevésbé fontosnak mutatkozik is, nemzetgazdasági szempontból mindig felelőssé kívánatos. Egy új, hazánkra nézve új termelési ág, a tengeri nyulak tenyésztése, melyet a jelen kisi irat tárgyal, s mely tenyésztésnek meghonosítása nálunk is kétségkívül figyelmet érdemel. A tengeri nyulak tevéte szaporak, gyorsan fejlődnek, eltarthatók számba alig vehető költségbe kerül, első és különösen a szegények néposztály által oly annyira népszerűt tudástuladékok nyujtanak, brók keresett cikkek képez, s tenyésztésük mezező munkára már nem képes elagott embe- rök, által is gazdaság. Ily körülmények közt Korziczka, az eddigelé teljesen hézagszóltó mű megre- jésését, szazon óhajának ad kifejezést, hogy az új a tengeri nyulak tenyésztése fölkarolásához mi- nél sikeresebben hozzájárulhasson. Emeli vagy a nevelésről. Irta Rousseau J. Francziából fordította és magyarázó jegyzetekkel ellátta Führer Ignác, képezdi gyakorló-tanító Badepesten. Ára 2 frt. 40 kr. Rousseau világhírű művének lefordítása által nagy szolgálatot tón Führer ur irodalmunk- nak. Nem lenne szabad hiányozni e műnek egy tanító könyvtárából sem; mert bármit mondjanak is. Rousseau nevelési rendszeréről, bármennyi tévedés van is abban, még e tévedések is rendkívül sokat tanulhat, okulhat az önállóan gondolkodni tudó ember. Magyar szent Erzsébet élete. Irta dr. Toldy László, esztergom-főmezei udor. Képekkel. Ára 80 kr. E pompás kiállításunka különösen alkalmas név- és születésnap ajándékolni fiatal leányok számára. Utazás a tenger alatt. Verne Gyula utá. Számos díszes metsz- vénnyel. Ára 4 frt.

Közönség rovata *) Utóhang a ny. bátori választásról.

Még törvény nagyobb kiguyoltatást, paragrafus oly lábbal tapodást nem szenvedett, mint az 1874-iki XXXIII-ik törvényezikk-választásról hozott szabályai a ny. bátori választókerületben.

Már azon egy körülmény képes elítélni a nevezett választókerület képviselőjét — legalább annak hiszi magát 300 szavazattöbbsége s az elnök kijelentésével, hogy ő gy- szólván maga tolt fel magát, midőn a „szabadelvű párt” bizalma Liptay Károlyban sz- pontosult, az e pártköz tartozó intelligencia ellenére, pár lekenyerezett emberével jelöltnek kiáltotta ki magát.

Honnan s miért volt benne a merész- ség, daczolón az ellene nyúlóvaló ellenszenv- vel? a hat év előtti bukásának bélyege nem látszik-e még most is képen? efelede, hogy sympathiára a ny. báthori választókerületben nem számolhat? s hogy csak a bankó az, mely neki számot teremt — embernek, erőlkiesi lénynek nem nevezhetem, ki magát pénzért eladja, ez pedig ma, a törvény vilá- gos, félre nem magyarázható szavai szerint nem szabad, — hanem tatán „quod licet jovi” féle mondat szerint, szabadonk bízható magát toborzani — azaz világosan embereket személyenként az egyedül ádvözítő — ma legalább — kormánypárt részére? lehet, de én, hacsak parányi tisztelettel is feltételezek a szentesített törvény iránt az igazságszolgá- latokban, ha nem illúsió a törvény szava, azt hiszem, „Mandel Pál az országház folyo- sóján nem sőtághat mint képviselő.”

Nem; mert ő mind egy lábíg pénzen

*) E rovat alatt közölttekért a bekláló felelős. Szerk.

vette szavazóját, még az utcákon kocsiok is részesültek az 5 frtos bankóknak, a „hand- lerek” fúnok fának vesztegették; na bizony zsidósan ment minden.

Nem, mert okmányaink vannak veszte- getéséről, szegény nép, még csak nem is ta- gada, egyszerűen kivallja, még olyan jó nap- zszámot nem kapott mint Mandeltől Bátorban; nem, mert ha isten van az égen, igazság a földön: Mandel Pál, a corruptió é hős vitéze, ma, — a mult évi törvény szerint — nem képviselőiséget, de börtönt, a néperkölésnek méltóvája, a törvény fel sem veszteget au- lyos börtönt érdemel.

Elvárjuk, — mert minden követ meg- mozdítunk — mint fog lebillenni az igazság serpenyőjében Mandel Pál ügye, annyival is inkább, mivel ma nem a „szavazunk” féle régi szokás döntönd, de ha csakugyan pénz- zért vett helyén hagyjuk, kinyilatkoztatjuk, hogy őt mi nem ismerjük képviselőnek.

Üzleti értesítés.
A nyiregyházi terménycarnakok jul. hó 31-én bejegyzett terményárak.

Piaci ár.	Kereskedési ár 100 körülbeli kezdve
Rozs 90-100 fontos	3.30-3.10
75-80 "	3.15-3.20
80-80 "	3.25-3.30
80-81 "	0.00-0.00
Buza	4.00-4.25
-89% "	0.00-0.00
Árpa	1.80-1.90
Zab	1.80-1.85
Tengeri	2.25-2.35
89% "	2.40
Koles	0.00-0.00
Bab, tiszta fehér	4.80-4.90
Bikönyv	0.00-0.00
Káposztarepeze	0.00-0.00
Lenmag	0.00-0.00
Kömörka	0.00-0.00
Kendermag	0.00-0.00
Mák	0.00-0.00
Napraforgó olaj	0.00-0.00
Szez. % ₁₀₀ litce	17.00-18.00
	20%

Felelős szerkesztő: **LUKÁCS ÖDÖN.**
Pénztárnok: **Vitéz Mihály.**

N y i l t t é r .
A „Haza” életbiztosító és hitelbank igazgatóságának Budapestben.

Nyilvános elismerés.
Boldogult bátyám néhai apádiai Grabovszky György a „Haza” életbiz- tosító társaságnál halála esetére tizezer frtra biztosítva levén, ezen összeg ne- vezett társulat által mai, s így halála után hatodik napon kifizettetett.

Ezen dícséretes eljárás nyilvános- ságára hozatala által méltányos elismerés- resemnek kívántam kifejezést adni.
Kelt Budapestben, 1875. június 25-én.
Grabovszky Szilárd s. k.

Hirdetmény.

Az 1534-ik számu n.-debreczeni- utcabeli házam, melyben van 5 szoba és alköiven nagy konyha, kamara, nagy kőpince, istálló, két szim, sertés ól, kut, elkerített, s padszerűen kertnek beren- dezett lugalass, két utczára nyíló nagy telek szabad kézből eladó, vagy pedig f. é. sz.-mihály naptól bérbe vehető, feltételek iránt felvilágosítást adand a tulajdonos **Palánszky Sámuel** ügyvéd Nyiregyházán. Lakik a Huray-féle emeletes házban, kál- lántuza elején.

H I R D E T M É N Y .
T. Dr. Szabó Dávid urnak ke- reszt-utczai házánál egy lakosztály két nagy, két kisebb szobából, pin- cze, kamara, pad és istállóból álló, folyó évi sz.-mihály naptól bérbe vehető. Bővebb értesítést ad. — **Palánszky Sámuel** ügyvéd. Lakik a Huray-féle emeletes házban kál- lántuza elején.

Árverési hirdetés.
Néhai Megyery Pál hagyatéká elleni elhárított tartozó, a Vasmegyeryi lak 40. 117-ik lapján jegyzett ingatlanok a csöhibtelerőzki választmány határozata, s a tek. esőbíróhatóságk ezen határozatot helybenhagyó 5321-1874 t. sz. végzése folytán nyilvános ár- verésen eladati rendeltetvén. Az elrendelt árverésnek Vasmegyery községi bírájánál leendő foglalkoztatására határoztól 1. évi aug. hó 30- dik napjától t. e. 9 óráig tizetnik ki. Ezen árveréshez a venni kívánók, azon megfigyzésel elhivatnak meg, hogy az árverés- előtti bocsátott hirdetések s kir. kisébél haszon- vételi jogok birtoklók, a letendő hamonpénz mennyisége s általánosság, az árverési feltételek alórtott tömegmondóművek. Kassaany. Gábor használti ügyvezető úr. Kassaany. Gábor urnál Nyiregyházán az árverési határidőig is meg tudatni és megköszönni.

Hirdetmény.
H. N. N. városnak összes tulajdomei joga az 1876-ik évi január 1-től az 1878-ik évi december 31-ig tartó 3 évi időtartamra. A folyó évi aug. 23-ik napján d. e. 10 órakor a városvezetésnél tartandó nyilvános árverésen ha- szonbérbe ki fog adani.
Az árverési feltételek H. N. N. városnak a fő- hadnagy Irtyánódi bármikor megtekinthetők.
H. N. N. város, június 17-én 1875.

Szabó Sándor.
hadnagy helyettes.
(3-3)

Tudósítás.
Szem- és fülbetegek, kik tanácskozás végett Budapest- re utasítottak, bizalommal fordulhatnak

Dr. Grossmann L.
kórházi főorvoshoz József ut. 71. sz.
(15-20)

Árverési hirdetés.

A nyiregyházi kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, miként a Pich Herman család-törvényéhez tartozó s az orosz 1016. sz. telek-jegyzőkönyvben bevezetett szeszgyár az ehez tartozó épületekkel, nevezetesen pedig a 306 és 307. sz. házakkal, 8 hold kert és 3 véka gyümölcsös kerttel, mintán előbbi vevő Weisz Májorné az árverési feltételeket meg nem tartotta, a folyó 1875. évi szeptember 6. napján d. e. 10 órakor a helyszínén Országközösséghezánál, nevezett vevő költisége és veszályára tartandó egyetlen árverésen a legelőbbet igények becsarón alól is el fogják adni.

Kikiáltási ár 4000 frt.
Bánompénz 400 frt.
Vevő a birtoknak azonnal birtoka és használatába lép.

A vételi ár 3 részletben, és pedig az első részlet a leütéstől számítandó 30 nap, a második részlet 3 hó, az utolsó részlet ugyan- csak a leütéstől 6 hó alatt fizetendő 6% kamattal, a bánompénz az utolsó részletbe fog betudatni.

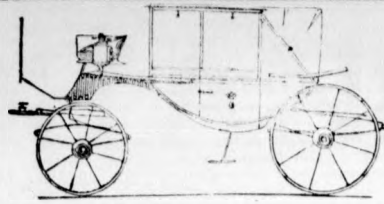
Kelt a nyiregyházi kir. tszvék telek- könyvi osztályának 1875. július 31. tartott üléséből.

Papp László,
s. telekkönyvvezető.

(1—2)

Reitter

KOCSI-

István

GYÁRA

Vácson, káptalan-utcaza.

Azon kelendőség, melynél fogva mindennemű esinos, szolid és jutányos kocsijaim, hintóim Magyarországon minden táján a legnagyobb kelendőségnek örvendenek, sőt négy készítménnyel maga a **felsőes királyi udvar megelégedését** is sikerült kinyernem, birt reá, hogy tizenöt év óta fenálló, s mindennemű kocsimunkára ellátott gyáramat megnagyobbítsam s újból felszereljem.

Azon helyzetben lévén, hogy kocsijaim, hintóim mindennemű alkatrésze saját gyáramban és felügyeletem alatt készül, azok szoliditását a kezeséget jó hittel elvállalom.

A t. cz. közönséget felkérem gyári helyiségem szives felkeresésére, hogy munkáim szoliditátáról személyesen is meggyőződhessek.

Szívesen elfogadok új megrendeléseket, ugymint mindennemű javításokat, és rajta leszek, hogy ugy pontosságom, mint árúim szoliditása, csinje és jutányossága által tisztelem jó hírnevét fentartsam, és gyarapítsam, s a nagy közönség szives bizalmát kinyerjem és állandósítsam.

3—6

Reitter István.

20 22 24 25 27 kros eladás.

ELSŐ

Budapesti nagykereskedői bizományi raktár
KATZ T.

Kubilezinő-féle házban, Gredik és Tester-féle czukrászdnának átellenében.

Van szerencsém a nagyérd. közönséget ezennel tudósítani, miszerint egy Pesten székelő, egyike a legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő kézmű árus nagykereskedő czég — helybeli bizományi raktárával bizattam meg.

Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. cz. vevőimet, akár nagyobb akár kisebbzerű vételeknél oly kedvezményekben részesíthetem, a minőket itt helyben senki sem nyújthat — gazdag választéku mindennemű ruha, függöny és nadrágzövetek, Creton, Mousselin, Battiste és minden színezettü francia ing, Percail, — színességű Chiflon vásznak, fonál, hollandi, orosz és pamutvászna — minden színezettü párnahajnak való czérna kanavásznak, tüttiköző s tányérkendők, francia Mousselin és angol toulárd kendők, fehér s színes vászon zsebkendők, fehér s színes barketok, harisnyák, szalagok — és még más többféle árukkal várom felszerelt ru tárammal pedig, minden hozzáim intézett megrendelésnek azonnal megfelelessek.

A midőn még kérném itt jegyzett árakból azon meggyőződést szerezni, hogy velem senki sem állhatja meg a versenyt, nagybecsű látogatását, kikérem — egyelőre a legszilárdabb kiszolgáltatásról biztosítom és kiváló tisztelettel maradtam.

A nagyérdemű közönségnek.
Nyiregyházán, 1875. év február hóban.

Alázatos szolgálja.
KATZ T.

(16—?)

20 22 24 25 27 kros eladás.

Ujjonnan érkezett árucikkék

a 27 krajczáros

első bécsi

KARTONFESTO GYÁRI-RAKTÁRBAN.

Helyiség: a nagydebreczeni utcán levő Kerekrety-féle új házban. Találhatók különféle cikkek, melyeknek minősége- és szilárdságáról mindenkor kezeskedünk, egyenlő árban

27 krajczával

válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul

Legujabban Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, tavaszi s egyéb kelméinket ajánlhatjuk.

Tessék meggyőződni személyesen.

Ez tisztelettel választékban még a bécsi bazárokat is túl haladja!

Szíves pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.

bécsi első

kartonfestő gyári raktár

(20—?) Nyiregyházán, nagydebreczeni utca, Kerekrety-féle új házban.

A Rosenzweig-féle szinkörben

NYIREGYHÁZÁN 1875.

Ma vasárnap 8. és hétfőn 9-én

DÖRING W. TAMÁR
nagy előadása,

mozgó fényképek előállításában a legerősebb vízegy-eleny légszesz] készülettel

A tartalomos műsorozatból különösen figyelmet érdemlők: I. A magyar-osztrák 'északarki expedíció — Péter fohadnagy, Weyprecht és dr. Kepes vezetése alatt 12 kitérő képletben. II. A földgömb körüli ut „Rovara” osztrák hadi gőz-sőn 30 képletben. Magyarázattal. III. Özönvíz, Dore utánzata, magyarázva, 10 képlet. IV. A szűz álma 10 képletben (harmonium zene kísérettel). V. Az apród álma 12 képletben (harmonium zene kísérettel). VI. A legszebb tájképek és építészeti műemkek, több változatban — VII. Chinai színjáték, és nevezett jelenségek sok és különféle alakzatban. VIII. A teremés csodái, vízegy-eleny légszesz gőrső alatt, az állat és növény ország tárgyiból véve — még soha senki által nem mutatott nagytáiban.

HELYÁRAK: Páholy 3 frt. Támházzék 70 kr. Zártszék 60 kr. Földszint 40 kr. Katona, deák és gyermekjegye 30 kr. Karzat 15 kr. Jegyek előre válthatók reggel 9—12, d. u. 2—5 óráig a szinkör pénztáránál. Azon- tal az esteli pénztáránál. Előadás végével a szinkör, minden gépezete ósmű- kölése által ragyogó világításba helyeztetik úgy, hogy minden legkisebb zug is fényárban fog úszni.

Kezdeté pontban 8 órakor.

N. é. közönség! Nem lévén szokásom a könnyen hívőknek félre vezetése végett, a természettani törvényekben képzettek rovására — igazni olyat, a mi lehetetlen. Mutatványaim mind igazságokon alapsznak, melyek léteiket a tudomány és felvilá- gosodásnak köszönik. Minden művelt államban köztetszésben részesülök. Ósmerve e nemes város szépeért jóért lelkesítő közönséget — bátor vagyok számos látó- gatásért eszedni.

W. Döring,
tanár.

(1—1)

Földbirtokos és gazdálkodó uraknak!!

Ez időnyre szükségelt

valódi pugliai gépolajat,

LEGJOBB MINŐSÉGÜ

dohány-zsineget

és

valódi belgiai kocsikenőt

ajánl legjutányosabb áron

GLÜCK IGNÁCZ,

vegyes kereskedő Nyiregyházán,
Pazonyi utca 788. sz.

3—3.